

Extra kansen voor nieuwkomers

Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren?

Theorie

Aanbeveling 2: Zet in een eerste fase sterk in op de mondelinge taalvaardigheid en begin pas met lezen en schrijven als de leerlingen een mondelinge basis verworven hebben.

1. Werk aan de verstavaardigheid van je leerlingen
2. Ontwikkel via begrijpend luisteren de vaardigheden die de weg banen voor leesbegrip
- 3. Help leerlingen stap voor stap luisterstrategieën te ontwikkelen**
4. Help leerlingen de verbanden tussen woorden in een zin en tussen zinnen te ontdekken

Lesidee

BEGRIJPEND LUISTEREN: DILIT

DILIT is een werkvorm waarbij de leerlingen verschillende keren naar eenzelfde tekst luisteren en na elke luisterbeurt aan een partner vertellen wat ze uit het fragment begrepen hebben. Door de combinatie van luisteren en spreken, de mogelijkheid tot differentiatie, het laagdrempelige karakter en de (inter)actieve betrokkenheid is dit een ideale werkvorm voor zowel beginnende als gevorderde laaggeletterden. Het herhaaldelijk luisteren vergroot de verstavaardigheid en het tekstbegrip, terwijl het overleggen enkele luisterstrategieën oefent. Leerlingen denken kritisch na over wat ze begrepen hebben en gaan een volgende luisterronde gericht luisteren.

1. Kies een luistertekst, bijvoorbeeld een kort verhaal of een nieuwsfragment. De tekst mag niet te lang zijn (één A4-pagina is ideaal) en moet toch voldoende inhoud hebben. Het luisterniveau moet zeker één niveau hoger liggen dan het spreekniveau van de leerlingen.
2. Laat de tekst een eerste keer beluisteren. Na het luisteren bespreken de leerlingen per twee wat ze gehoord hebben. Als leerkracht loop je rond in de klas, maar je helpt niet.
3. Herhaal stap twee met dezelfde partner.
4. Laat de leerlingen een derde keer luisteren, maar nu met een nieuwe partner.
5. Reconstrueer het verhaal klassikaal. De leerlingen voegen om beurten een zin toe. Let op de chronologie.

TIPS

- Sommige leerlingen hebben tijd nodig om aan deze werkvorm te wennen en vallen tijdens het bespreken na één of twee zinnen stil. Een chronometer projecteren kan een houvast bieden. De leerlingen zien dan dat ze bijvoorbeeld twee minuten lang moeten praten.
- Zorg ervoor dat de luistertekst voldoende uitdaging biedt. Niemand heeft zin om drie keer naar een tekst te luisteren die al na de eerste luisterronde begrepen is.

Extra kansen voor nieuwkomers

Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren?

Bron

Trioen, M. & Casteleyn, J. (2018). *Extra kansen voor nieuwkomers. Wat werkt in leesonderwijs aan laaggeletterde anderstalige jongeren? Een praktijkgids voor lesgevers*. Antwerpen: Universiteit Antwerpen. (Voorbeeld 2.3 p.17)